

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 28CoCsp/5/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122382119
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lucia Mizerová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2025:6122382119.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: Mgr. Lucia Mizerová a sudcov: JUDr. Erika Tischlerová a JUDr. Peter Duman, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Prievozská 2, Bratislava – mestská časť Ružinov, IČO: 35 724 803, zastúpeného splnomocnencom: Remedium Legal, s. r. o., so sídlom Prievozská 2, Bratislava – mestská časť Ružinov, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, adresa C. XXX/XX, D. E. C., zastúpenému splnomocnencom: Palkovič advokátska kancelária s. r. o., so sídlom Kapitulská 20, Trnava, IČO: 47 255 609, o zaplatenie 20.000,- eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. PN-25Csp/50/2022-366 zo dňa 28. októbra 2024, t a k t o

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .
- II. Žalovanému p r i z n á v a voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobu zamietol a výrokom II. priznal žalovanému nárok na náhradu trov prvoinstančného a odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

2. Rozhodnutie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 497 zák. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej len „OBZ“), ust. § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 9, § 524 ods. 1, 2, § 525 ods. 2, § 565 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), ust. § 1 ods. 2, § 2, § 7 ods. 1, 2, § 11 ods. 2, § 17 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „ZoSÚ“), ust. § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávok dňa 22.06.2021.

3. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie preukázané, že na základe zmluvy o splátkovom úvere (spotrebiteľský úver) zo dňa 14.02.2018 (ďalej len zmluva o spotrebiteľskom úvere) bol žalovanému ako dlžníkovi Slovenskou sporiteľňou, a.s. ako bankou poskytnutý splátkový úver na vyplatenie iných záväzkov vo výške 29.000 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške 410,98 eura, vždy v 27. deň v kalendárnom mesiaci s tým, že prvá splátka bola splatná dňa 27.03.2018 a posledná splátka mala byť splatnou dňa 27.02.2026. Podľa čl. II ods. 7 Zmluvy, sa zmluvné strany dohodli, že ak dlžník pohľadávku banky nespláca riadne a včas, môže banka vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky banky. Podľa čl. III Zmluvy, boli jej súčasťou (okrem VOP) aj Produktové obchodné podmienky pre hypotekárne a splátkové úvery Slovenskej sporiteľne, a.s. s účinnosťou od 01.01.2015. Z písomného Oznamenia banky zo dňa 04.03.2021 vyplýva, že banka v zmysle bodu 8.1 písm. a) Produktových obchodných podmienok pre hypotekárne a splátkové úvery

Slovenskej sporiteľne a.s. s účinnosťou od 01.01.2015 v aktuálnom znení pre omeškanie dlžníka so splácaním pohľadávky banky o viac ako tri mesiace, vyhlásila ku dňu 03.03.2021 mimoriadnu splatnosť pohľadávky zo zmluvy. Zmluvou o postúpení pohľadávok uzavretou medzi postupcom Slovenská sporiteľňa, a.s. a postupníkom - žalobcom dňa 22.06.2021, malo dôjsť k postúpeniu pohľadávky z pôvodného veriteľa - banky na žalobcu. Právny predchodca žalobcu si splnil povinnosť poskytnúť žalovanému spotrebiteľský úver vo výške 29.000 eur, avšak žalovaný v rozpore so zmluvou neuhradzoval splátky úveru riadne a včas. Spornými medzi stranami boli tvrdenia o aktívnej vecnej legitímácii žalobcu, o nedodržaní podmienok v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách, o porušení § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a tiež tvrdenia týkajúce sa posudzovania/resp. neposudzovania schopnosti žalovaného splácať úver s odbornou starostlivosťou zo strany právneho predchodcu žalobcu. Bolo na žalobcovi, aby preukázal, že jeho právny predchodca bonitu žalovaného náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. Žalobca predložil súdu kalkuláciu ukazovateľa schopnosti splácať, žiadosť o úver, dopyt do Sociálnej poisťovne spolu s jeho výsledkom, oznámením F. G., H. o predčasnom splatení pohľadávky z úveru zo dňa 14.02.2018, z ktorých vyplývala výška príjmu žalovaného 935 eur, rodinný stav - slobodný, počet členov domácnosti - jeden, životné potreby - 199 eur, nevyplácané záväzky - 78 eur, vyplácané záväzky - 329 eur, výška splátky úveru - 431 eur, pričom reálna výška vypočítaného ukazovateľa schopnosti splácať na základe zadaných informácií bola vo výške 0,69, pričom ukazovateľ schopnosti splácať úver nesmel prekročiť hodnotu 0,85. Výsledok dopytu do Sociálnej poisťovne potvrdil existenciu pracovného pomeru žalovaného a overenie jeho príjmu. Pokiaľ ide o výdavky, žalobca uviedol, že v rámci nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb bral veriteľ do úvahy životné minimum spotrebiteľa, nakoľko žalovaný deklaroval jedného člena domácnosti. Životné minimum na členov domácnosti brané do úvahy pri výpočte DTSI ku dňu poskytnutia úveru bolo teda 199,48 eura. Súd prvej inštancie sa v tomto smere stotožnil s názorom žalovaného, že nepostačuje ak žalobca (právny predchodca) pri výdavkoch vychádzal iba zo sumy životného minima v spojení s úverovým zaťažením. Žalobca nezohľadnil pri posudzovaní schopnosti žalovaného splácať poskytnutý úver reálne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť, vzal do úvahy len existujúci záväzok vo výške 78 eur. Žiadne ďalšie výdavky žalovaného neposudzoval.

4. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, že jeho právny predchodca skúmal s odbornou starostlivosťou príjmy a hlavne výdavky žalovaného. Právny predchodca žalobcu teda zjavne nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., ale naopak, tieto svoje povinnosti porušil, čím sú naplnené predpoklady hmotnoprávnej fikcie podľa § 11 ods. 2 zákona prvá veta, t. j. že nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatnými, a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy potom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách oprávňuje banku postúpiť na iný subjekt len peňažný záväzok, s ktorým je dlžník v omeškaní (z dôvodovej správy k uvedenému zákonu týkajúcej sa predmetného ustanovenia je zrejmé, že toto ustanovenie upravuje možnosť využitia inštitútu postúpenia pohľadávky zodpovedajúcej nesplácanému dlhu) a nemôže postúpiť pohľadávku, ktorá ešte nebola splatná. Z uvedeného teda vyplýva, že právny predchodca žalobcu nemohol postúpiť žalobcovi tzv. „živý úver“. V danom prípade preto zákonné predpoklady pre platné postúpenie pohľadávky neboli splnené. Podľa zmluvy mala byť konečná splatnosť úveru dňa 27.02.2026. K vyhláseniu predčasnej splatnosti kvôli nedostatočnému skúmaniu bonity nedošlo, a teda Slovenská sporiteľňa, a.s. nemohla postúpiť žalobcovi dňa 22.06.2021 tzv. „živý úver“. Pokiaľ teda Slovenská sporiteľňa, a.s. postúpila svoju pohľadávku na žalobcu, konala v rozpore s ustanovením § 92 ods. 8 Zákona o bankách, ale aj s § 17 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, a preto je zmluva o postúpení pohľadávky neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka (pre rozpor tohto právneho úkonu so zákonom - ustanovením § 92 ods. 8 Zákona o bankách a § 17 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch). To znamená, že v predmetnom spore nie je daná aktívna vecná legitímácia žalobcu na podanie žaloby pre nenaplnenie zákonných podmienok pre platné postúpenie pohľadávky na žalobcu, a preto súd žalobu žalobcu v dôsledku nedostatku aktívnej vecnej legitímácie zamietol. Súd prvej inštancie tiež uviedol, že z Opatrenia Národnej banky Slovenska č. 10/2017 nevyplýva možnosť banky vždy vychádzať zo sumy životného minima, ale definuje, že na účely zistenia ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať poskytnutý úver sa má vychádzať zo sumy najmenej vo výške životného minima, z čoho potom vyplýva, že banka nie je zbavená povinnosti preveriť si, aké sú výdavky spotrebiteľa na zabezpečenie základných životných potrieb, ktoré môžu byť v podstatne vyššej výške ako je životné minimum.

5. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že žalovanému, ktorý mal vo veci plný úspech, priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania v plnej výške.

6. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca prostredníctvom svojho právneho zastúpenia, v celom jeho rozsahu odvolanie z dôvodov, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP) a žiadal, aby odvolací súd žalobe vyhovel a žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu. Žalobca mal za to, že súd prvej inštancie nesprávne aplikoval ust. § 7 ods. 1 a § 11 ods. 2 ZoSÚ a nestotožňoval sa s názorom súdu, podľa ktorého právny predchodca žalobcu porušil svoju povinnosť a neskúmal bonitu klienta s odbornou starostlivosťou v zmysle § 7 ods. 1 ZoSÚ, z ktorého dôvodu podľa súdu nebol postupca oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa - žalovaného jednorazové splatenie úveru, čo malo mať za následok, že úver nemohol byť na žalobcu platne postúpený, a teda žalobca nie je v konaní aktívne vecne legitimovaný. Podľa žalobcu postupca pred uzavretím zmluvy riadne skúmal bonitu žalovaného. Žalobca poukázal na ust. § 7 ods. 1, 2, 16, 17, 19, 20 ZoSÚ, ust. § 2 ods. 1, 2, 3, 5 a § 7 ods. 1 Opatrenia Národnej banky Slovenska č. 10/2017 v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy. Uviedol, že veriteľ pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať úver bral do úvahy dobu na ktorú sa úver poskytuje, príjem spotrebiteľa (§ 7 ods. 1 ZoSÚ), údaje o existujúcich záväzkoch získané z jedného alebo viacerých registrov (§ 7 ods. 17 ZoSÚ) a výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa podľa § 7 ods. 20 písm. b) ZoSÚ. Postupca pred poskytnutím úveru vyhodnotil bonitu klienta – a to dopytom do úverového registra (záväzkov s mesačnou splátkou 329,06 eura bol vyplatený úverom, ktorý je predmetom tohto konania, po poskytnutí úveru mal spotrebiteľ existujúce záväzky vo výške 78 eur), dopytom do Sociálnej poisťovne (výsledkom overenia príjmu bol jednoznačný záver o dostatočnom vymeriavacom základe spotrebiteľa), výpočtom primárnej návratnosti, oznámením o predčasnom splatení pohľadávky z úveru a žiadosťou o úver. Postupca nezistil dôvod na zamietnutie žiadosti o spotrebiteľský úver. Takýto spôsob skúmania bonity žalovaného nemožno považovať za postup v rozpore s odbornou starostlivosťou. V rámci výpočtu DSTI veriteľ v súlade s Opatrením k výške existujúcich splátok pripočítal sumu splátky poskytovaného úveru vo výške 431 eur. Pri výpočte DSTI teda veriteľ počítal s mesačným úverovým zaťažením vo výške 509 eur. Príjem spotrebiteľa bol overený nezávislým dopytom do Sociálnej poisťovne. Žalovaný v žiadosti uviedol príjem vo výške 935 eur. Výsledkom overenia príjmu bol jednoznačný záver o dostatočnom vymeriavacom základe spotrebiteľa a zamestnanie u zamestnávateľa IČO: 44258623 od 01.05.2013. V rámci nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb bral veriteľ do úvahy životné minimum spotrebiteľa, nakoľko žalovaný deklaroval jedného člena domácnosti. Životné minimum na členov domácnosti brané do úvahy pri výpočte DSTI ku dňu poskytnutia úveru bolo teda 199,48 eura. Výpočet DSTI bol teda realizovaný nasledovne: $DSTI = (509 \text{ eur}) / (935 \text{ eur} - 199,48 \text{ eura})$ DSTI = 0,69. S ohľadom na ust. § 2 ods. 5 Opatrenia ukazovateľ schopnosti splácať úver nesmel ku dňu uzavretia úveru prekročiť hodnotu 0,85, nakoľko veriteľ bol v čase poskytnutia úveru povinný zohľadniť povinnú rezervu vo výške 15 % rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa, životným minimom osoby, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť a ktorá žije so spotrebiteľom v spoločnej domácnosti a výdavkami na inú osobu, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť vo výške určenej právoplatným rozhodnutím súdu. Za túto osobu je v zmysle opatrenia potrebné považovať deti spotrebiteľa, nakoľko Opatrenie v ust. § 2 ods. 5 v poznámke č. 3 pod čiarou odkazuje na § 62 až 65 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine. Pri posudzovaní žiadosti o úver, bola v rámci mesačných nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb žiadateľa o úver braná do úvahy paušálna suma výdavkov vo výške 20 % rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa a členov jeho domácnosti, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť v súlade s Opatrením. Veritelia nie sú povinní žiadať preukázanie konkrétnych mesačných výdavkov (napríklad faktúrami za telefón, bývanie a pod.). Uvedené nie je realizované z dôvodu zachovania transparentnosti, nakoľko v opačnom prípade by spotrebiteľovi postačovalo zatajiť existujúce výdavky na zlepšenie svojej platobnej kapacity. Uplatňovanie paušálnych výdavkov, v súlade s Opatrením a ZoSÚ preto spĺňa predpoklady postupu s odbornou starostlivosťou. Veriteľ postupoval v súlade so ZoSÚ a Opatrením a riadne overil schopnosť spotrebiteľa splácať poskytnutý úver. Proces overovania schopnosti spotrebiteľa splácať poskytnutý úver prebieha vo väčšine prípadov v automatickom režime bez osobného vstupu zamestnanca banky. Pokiaľ ide o závery právne (t. j. to, aké výdavky súd od

veriteľa vlastne požaduje preverovať pri skúmaní bonity), žalobca uvádza, že veriteľa nie sú oprávnení ani povinní žiadať preukázanie konkrétnych mesačných výdavkov. Uplatňovanie paušálnych výdavkov, v súlade s Opatrením a ZoSÚ, spĺňa predpoklady postupu s odbornou starostlivosťou. Veriteľ postupoval v súlade so ZoSÚ a Opatrením, a riadne overil schopnosť spotrebiteľa splácať poskytnutý úver. Žalobca opakovane poukazoval na Vyjadrenie NBS zo dňa 14.03.2024, v ktorom Národná banka Slovenska ako orgán dohľadu uvádza: „Opatrenie NBS je všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným na základe zákonného splnomocnenia, je plne záväzná a veriteľ musí jeho ustanovenia zohľadňovať pri výkone svojej činnosti. Z (tam, pozn. autora) uvedeného je zreteľné spojenie medzi pojmom používaným v zákone č. 129/2010 Z. z. a Opatrením NBS, jeho teoretickým obsahom a materiálnym (finančným) vyjadrením, ktoré neoponecháva priestor pre vznik povinnosti zisťovať skutočné náklady – výdavky na život spotrebiteľa a s ním posudzovaných osôb. Národná banka Slovenska na základe vyššie uvedeného uzatvára, vychádzajúc z ustanovení zákona č. 129/2010 Z. z. a Opatrenia NBS, ďalej zo svojich znalostí a praktických skúseností z dohľadu nad finančným trhom, že pre dodržanie odbornej starostlivosti pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský (úver, pozn. autora) sa nevyžaduje skúmanie skutočných bežných výdavkov spotrebiteľa (napr. náklady na bývanie, telefón, internet a výdavky na domácnosť). Na účely posudzovania, či bude spotrebiteľ schopný splácať spotrebiteľský úver postačuje, ak náklady na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb spotrebiteľa budú za podmienok Opatrenia NBS zohľadňovať zákonom stanovené výšky sumy životného minima zvýšenej o 40 % rozdielu medzi celkovou výškou príjmu spotrebiteľa a životným minimom (ak výnimky upravené v Opatrení NBS neustanovujú inak – napr. § 2 ods. 6,8 alebo 9). Orgán dohľadu podotýka, že ustanovenia § 7 zákona č. 129/2010 Z. z. v spojení s Opatrením NBS predstavujú zákonné požiadavky na overovanie schopnosti spotrebiteľa splácať úver, ktorých splnenie zo strany veriteľa sa považuje za dodržanie odbornej starostlivosti. Výklad národnej právnej úpravy, smerníc EÚ a ani dôvodové správy, či recitály k skúmaným právnym normám nenaznačujú, že by medzi povinnosťami veriteľa vykonávajúceho overovanie bonity bola aj povinnosť skúmať konkrétne bežné výdavky spotrebiteľa napr. na chod domácnosti. Stanovenie prísnejších predpokladov pre výpočet ukazovateľa schopnosti splácať, než určuje zákon č. 129/2010 Z. z. v spojení s Opatrením NBS, je možné iba zmenou týchto predpisov alebo na základe rozhodnutia veriteľa. Stanovisko predstavuje právny názor orgánu dohľadu ako orgánu aplikácie práva a gestora Opatrenia NBS. Tento právny názor je uplatňovaný pri výkone dohľadu zo strany odboru ochrany finančných spotrebiteľov nad veriteľmi poskytujúcimi spotrebiteľské úvery podľa zákona č. 129/2010 Z. z.“

7. Vzhľadom na uvedené mal žalobca za to, že je nesprávny právny a skutkový záver súdu, že postupca nepostupoval pri skúmaní schopnosti spotrebiteľa splácať úver s odbornou starostlivosťou, pretože tento záver súdu nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Postupca starostlivo skúmal finančné záväzky spotrebiteľa a ostatné záväzky spotrebiteľa, zohľadnil tzv. životné minimum, čo je o. i. všeobecne akceptovaný postup aj naprieč rozhodovacou praxou slovenských súdov. Ak potom súd vychádza z tézy, že veriteľ mal skúmať úplne všetky aspekty výdavkov spotrebiteľa, žalobca takéto posúdenie odmieta, nakoľko hraničí s absolútnou arbitrárnosťou a ohrozuje záujmy veriteľov v širšom rozsahu. Súd konkrétne neuvádza, o aké konkrétne výdavky sa má v tejto súvislosti jednať, no najmä neuvádza právny základ, na základe ktorého by veriteľ vôbec mohol takéto informácie o dlžníkovi spracúvať. Nariadenie GDPR stanovuje z pomedzi základných zásad spracúvania osobných údajov fyzických osôb aj zásadu tzv. minimalizácie spracúvaných údajov. Spracúvanie informácií vyžadovaných zo strany súdu nemá žiaden zákonný podklad. Veriteľ ako spracúvateľ osobných údajov nemôže pod rúškom skúmania bonity uchovávať o dlžníkovi akékoľvek údaje. Keďže tieto výdavky sa menia v čase, závisia výlučne od spotrebiteľovho správania, ktorý nemá právnu povinnosť ich uviesť (a naopak veriteľ nemá právnu možnosť ich zisťovať), je potrebné sa držať znenia zákona a odporúčaní dohliadajúceho orgánu NBS, kedy sa výdavkami rozumie výlučne finančné úverové výdavky a náklady na „život“ sa zohľadňujú všeobecne akceptovanou konštantou životného minima. Na to, aby veriteľ bol oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové zaplatenie spotrebiteľského úveru, je nutné, aby v zmysle ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ konal s odbornou starostlivosťou. V posudzovanom prípade boli zo strany veriteľa – postupcu splnené všetky povinnosti, ktoré mu ukladá zákon v podobe ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ pre dodržanie odbornej starostlivosti pri skúmaní bonity klientov. Skúmanie bonity spotrebiteľa je otázkou skutkovou a zároveň otázkou odbornou, teda aj prípadná povinnosť súdu preskúmať splnenie tejto povinnosti je limitovaná na samotný prieskum - nie následné vyhodnocovanie, či by súd ako veriteľ na základe doložených listín spotrebiteľovi úver poskytol. V tejto súvislosti žalobca poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 9CoCsp/45/2022 z 10.11.2022. Spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, pokiaľ došlo k hrubému porušeniu povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ. Za

hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ sa považuje a) posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo b) bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Pokiaľ veriteľ neskúmal bonitu spotrebiteľa ani jedným z vyššie uvedených spôsobov podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ (t. j. na základe údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave alebo prihladením na údaje z príslušnej databázy alebo registra) spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Žalobca ďalej v otázke skúmania bonity poukázal na rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 6CoCsp/16/2022 z 28.06.2022; uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 9CoCsp/44/2021 z 25.08.2022; uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 1CoCsp/19/2021 z 25.11.2021; rozsudok Krajského súdu v Nitre z 28.02.2024, sp. zn. 5CoCsp/55/2022; uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 17CoCsp/41/2022 zo dňa 19.01.2023; rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 8CoCsp/36/2022 z 27.10.2022; uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 17CoCsp/24/2022 z 20.10.2022; uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 5CoCsp/85/2021 z 31.08.2022; rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 43CoCsp/38/2022 z 12.01.2023. Pretože teda postupca pred poskytnutím úveru skúmal schopnosť žalovaného splácať úver s odbornou starostlivosťou, došlo tak k platnému zosplateniu a pohľadávka bola na žalobcu riadne postúpená v súlade so zákonom.

8. K odvolaniu žalobcu podal žalovaný písomné vyjadrenie, v ktorom uviedol, že aj napriek skutočnosti, že banka má povinnosť pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať úver vziať v úvahu aj vyživovacie povinnosti spotrebiteľa, v prípade poskytovania úveru žalovanému si banka túto svoju povinnosť nespĺnila. Žalovaný opakovane namietal, že banka sa ho na existenciu jeho prípadných vyživovacích povinností nedopytovala, čo je zrejme aj zo žalobcom predložených dokladov, z ktorých nevyplýva, že by túto skutočnosť banka u žalovaného zisťovala. Banka sa uspokojila s informáciou, že žalovaný žije v domácnosti sám a že je slobodný, čo však nevyklučuje jeho prípadné vyživovacie povinnosti. Takéto konanie banky nemožno považovať za postup s odbornou starostlivosťou. Vyživovacie povinnosti priamo vstupujú do výpočtu schopnosti spotrebiteľa splácať svoj záväzok, a preto mala banka preveriť aj existenciu vyživovacej povinnosti žalovaného. Postup banky pri poskytovaní úveru tak nemožno označiť ako postup s odbornou starostlivosťou, ale za postup vysoko formálny. Skutočnosť, že banka neoverila, či pracuje so správnymi údajmi pre posúdenie schopnosti žalovaného spotrebiteľský úver splácať, je podporená viacnásobným vyjadrením žalobcu, kedy opakovane uvádza, že „proces overenia schopnosti spotrebiteľa splácať poskytnutý úver prebieha vo väčšine prípadov v automatickom režime bez osobného vstupu zamestnanca banky.“ Banka sa tak uspokojila s neúplným zisteniami, ktoré boli predmetom predformátovaného „dotazníka“ na žalovaného, čo jednoznačne nemožno pokladať za postup s odbornou starostlivosťou, ale len formálne poňatie svojej povinnosti postupovať s odbornou starostlivosťou. Ak žalobca tvrdí, že „výdavkami sa rozumejú výlučne finančné úverové výdavky a náklady na život sa zohľadňujú všeobecne akceptovanou konštantou životného minima“ mala si banka preveriť, či pracuje so správnym údajom životného minima, čo však neurobila. Aj NBS ako orgán dohľadu nad finančným trhom vo svojom stanovisku zo dňa 14.03.2024 opakovane zdôrazňuje, že je potrebné vo výpočte schopnosti spotrebiteľa splácať svoj záväzok, zohľadniť aj výšku vyživovacích povinností žiadateľa o úver. V prípade žalovaného banka túto skutočnosť nezisťovala a úplne ignorovala zisťovanie, či vstupné údaje pre výpočet ukazovateľa nemajú byť odlišné, resp. či údaje, s ktorými banka pracovala, sú správne. V závere vyjadrenia NBS zo dňa 14.03.2024, sa výslovne uvádza: „Zároveň, ak veriteľ získa vedomosť o výdavku, ktorý nemožno zaradiť do kategórie „náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť“ musí ho zohľadniť pri výpočte ukazovateľa“ Samotná NBS ako orgán dohľadu teda tiež predpokladá aktivitu veriteľa, hlavne čo do zodpovedného posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať svoj záväzok. Automatickou aplikáciou paušálnych výdavkov, bez zohľadnenia výdavkov, ktoré majú vplyv na schopnosť spotrebiteľa splácať svoj záväzok, tak majú možnosť umelo navyšovať finančnú kapacitu spotrebiteľa a poskytnúť úver aj spotrebiteľovi, ktorého finančné možnosti, resp. ukazovateľ DSTI nebudú dostatočné pre poskytnutie úveru. Banka pristúpila k skúmaniu platobnej schopnosti žalovaného len výlučne formálne, keďže sa ho v rámci úverového procesu nedopytovala ani len na základné kategórie, ktoré sú nevyhnutné pre výpočet DSTI, ktorý bol podkladom pre posúdenie jeho platobnej schopnosti. Naopak nechala ho ako spotrebiteľa vyhlásiť, že jeho príjem postačuje na splácanie úveru a uspokojila sa len s obmedzenými a nedostatočnými vstupnými informáciami, čo jednoznačne nemôže byť označené ako odborná starostlivosť, ale ide o vysoko formálny prístup k splneniu svojich povinností podľa ZoSÚ. Žalobca počas konania nepreukázal, že by banka preverila skutočnosť, či žalovaný má vyživovacie povinnosti, a teda či pracuje so správnymi

vstupnými údajmi, pre výpočet ukazovateľa v prípade žalovaného. Žalovaný na túto skutočnosť v konaní poukazoval. Zo žiadnej listiny predloženej žalobcom nevyplýva, že by sa banka zaoberala aj touto dôležitou skutočnosťou. Ako je ďalej zrejmé z obsahu stanoviska NBS zo dňa 14.03.2024: „na účely posudzovania, či bude spotrebiteľ schopný splácať spotrebiteľský úver postačuje, ak náklady na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb spotrebiteľa budú za podmienok Opatrenia NBS zohľadňovať zákonom stanovené vo výške sumy životného minima zvýšenej o 40 % rozdielu medzi celkovou výškou príjmu spotrebiteľa a životným minimom (ak výnimky upravené v Opatrení NBS neustanovujú inak – napr. §2 ods. 6,8 alebo 9) V prípade žalovaného banka, ako vyplýva z predložených dokladov, nezohľadnila navýšenie o 40 %, ktoré uvádza NBS vo svojom stanovisku zo dňa 14.03.2024. V zmysle vyššie uvedeného stanoviska NBS zo dňa 14.03.2024 je otázne, či pri zachovaní odbornej starostlivosti mohla banka vyhodnotiť bonitu žalovaného ako dostatočnú pre splácanie spotrebiteľského úveru. Podľa stanoviska NBS zo dňa 14.03.2024, ktoré žalobca uvádza aj vo svojom odvolaní, maximálna výška splátky úveru žalovaného, v zmysle vyššie uvedeného stanoviska NBS mala byť 441,60 eura (tj. 60 % rozdielu medzi príjmom 935,- eur a sumou nákladov vo výške životného minima 199,- eur) Keďže žalovaný mal v čase poskytnutia úveru jeden nevyplácaný a existujúci záväzok so splátkou 78,- eur mesačne, tak maximálna splátka žalovaného v sume 441,60 eura musela byť znížená o sumu 78,- eur a mohla byť tak na úrovni 363,60 eura a nie 409,- eur. Tento výpočet zodpovedá stanovisku NBS zo dňa 14.03.2024 a získaným vstupným údajom banky (aj keď bez zisťovania, či neexistuje ešte vyživovacia povinnosť žalovaného, ktorá by samotný výpočet ešte viac zásadne ovplyvnila) a je z neho zrejmé, že banka nekonala s odbornou starostlivosťou. K rozhodnutiam, ktoré žalobca uvádza na podporu svojej argumentácie žalovaný uviedol, že posudzujú konkrétne skutkové okolnosti konkrétnych prípadov, ktoré nie sú totožné s touto vecou, zaoberajú sa otázkou porušenia a hrubého porušenia povinností veriteľa pri poskytovaní úveru. Žalobca neuvádza, ako tieto rozhodnutia súvisia s prejedávanou vecou. Do odvolania uviedol rozhodnutia súdov, ktoré má spracované, keďže ide o rozhodnutia, v ktorých sám vystupuje. V značnej miere ide o rozhodnutia zrušujúce, ktoré nastolili právne otázky, ktoré sú predmetom preskúmania súdom v ďalšom konaní. Žalovaný preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

9. K vyjadreniu žalovaného k odvolaniu, podal žalobca písomné vyjadrenie (replika), v ktorom uviedol, že tvrdenia žalobcu týkajúce sa vyživovacej povinnosti je potrebné posúdiť ako novotu v odvolacom konaní. Zároveň žalobca nepreukázal a ani netvrdí, že v čase poskytnutia úveru mal vyživovaciu povinnosť. Preto poskytovateľ úveru relevantne zistil všetky potrebné skutočnosti. Pri vyplňaní žiadosti o úver sú jednotlivé informácie od potencionálneho klienta zisťované pracovníkom banky, ktorý zároveň poskytuje vysvetlenie. Pracovník štandardne zisťuje aj počet detí klienta, čo sa odzrkadlí v položke počet členov domácnosti, resp. v prípade, ak by mal klient vyživovaciu povinnosť, banka by túto skutočnosť zohľadnila vo výpočte primárnej návratnosti.

10. K vyjadreniu žalobcu podal žalovaný písomné vyjadrenie (duplika), v ktorom uviedol, že na skutočnosť, že banka sa nikdy žalovaného nedopytovala na to, či nemá vyživovaciu povinnosť, poukázal žalovaný viackrát, a to vo vyjadrení zo dňa 19.10.2022, ako aj v odvolaní zo dňa 30.05.2023. Nejde o novotu v odvolacom konaní. Ide o tvrdenie žalovaného, ktoré žalobca nepoprel, a teda ani nevyvrátil. Žalobca mal dostatok priestoru, aby preukázal, že banka sa žalovaného na jeho prípadnú vyživovaciu povinnosť dopytovala. Žalobca nikdy ani len nerozporoval skutočnosť, že banka toto opomenula. Naopak, žalobca viackrát vo svojich predchádzajúcich podaniach uviedol, že pracovník banky nemá možnosť zasahovať do predformátovaného formuláru, ktorý so žiadateľom o úver vyplní. Ak žalobca tvrdí, že pracovník banky štandardne zisťuje počet detí klienta a zohľadňuje to aj vo výpočte primárnej návratnosti, je to práve žalobca, ktorý uvádza novoty v odvolacom konaní.

11. Ďalšie vyjadrenia strany v odvolacom konaní nepodali.

12. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie žalobcu bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom – stranou, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie prípúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§

380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné priznať úspech, lebo napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie podľa § 387 ods. 1 CSP.

13. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnené odvolacie dôvody a na odôvodnenie preskúmaného rozsudku bolo posúdiť, či súd prvej inštancie na základe ním vykonaného dokazovania a realizovaného právneho posúdenia veci rozhodol vecne správne, pokiaľ žalobu žalobcu zamietol, keď dospel k záveru o nedostatku jeho aktívnej vecnej legitímácie, z dôvodu neplatnosti postúpenia pohľadávky z predmetnej úverovej zmluvy z pôvodného veriteľa Slovenská sporiteľňa, a.s. na žalobcu, pretože pôvodný veriteľ nebol oprávnený úver jednorazovo zosplatiť (§ 11 ods. 2 veta prvá ZoSÚ), pretože pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere neposúdil s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, nakoľko neposúdil riadne reálne výdavky spotrebiteľa – náklady na bývanie, dopravu, domácnosť, keď ako životné potreby spotrebiteľa vzal do úvahy iba sumu životného minima 199,48 eura a zohľadnil záväzok vo výške 78 eur (mesačné splátky iného úveru), avšak žiadne ďalšie výdavky spotrebiteľa neposudzoval, ani ich nezisťoval.

14. Žalobca sú závermi súdu prvej inštancie nesúhlasil a dôvodil, že postupca pred poskytnutím úveru skúmal schopnosť žalovaného splácať úver s odbornou starostlivosťou, preto došlo k platnému zosplateniu úveru a pohľadávka bola na žalobcu riadne postúpená v súlade so zákonom. Postupca pred poskytnutím úveru vykonal dopyt do úverového registra, z ktorého vyplýval záväzok s mesačnou splátkou 329,06 eura, ktorý bol vyplatený poskytovaným úverom a po poskytnutí úveru mal spotrebiteľ ďalej existujúce záväzky vo výške 78 eur; dopytom do Sociálnej poisťovne za účelom overenia príjmu, pričom spotrebiteľ v žiadosti o úver uviedol príjem vo výške 935 eur; v rámci nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb bral veriteľ do úvahy životné minimum spotrebiteľa, nakoľko žalovaný deklaroval jedného člena domácnosti, t. j. sumu 199,48 eura. Výpočet DSTI bol: $DSTI = \frac{509 \text{ eur}}{935 \text{ eur} - 199,48 \text{ eura}} = 0,69$, pričom s ohľadom na ust. § 2 ods. 5 Opatrenia ukazovateľ schopnosti splácať úver nesmel ku dňu uzavretia úveru prekročiť hodnotu 0,85, nakoľko veriteľ bol v čase poskytnutia úveru povinný zohľadniť povinnú rezervu vo výške 15 % rozdielu medzi celkovou výškou čistého príjmu spotrebiteľa a životným minimom spotrebiteľa. Žalobca argumentoval, že veritelia nie sú povinní a ani oprávnení žiadať preukázanie konkrétnych mesačných výdavkov (napríklad faktúrami za telefón, bývanie a pod.), uplatňovanie paušálnych výdavkov je v súlade s Opatrením a ZoSÚ preto spĺňa predpoklady postupu s odbornou starostlivosťou. V tomto smere žalobca poukazoval na Vyjadrenie NBS zo dňa 14.03.2024. Dôvodil, že údaje o výdajoch spotrebiteľa nie je oprávnený získať ani z hľadiska zásad spracúvania osobných údajov fyzických osôb. Súd tiež nie je podľa žalobcu oprávnený preskúmať veriteľom vykonané vyhodnocovanie, t. j. či by súd ako veriteľ na základe doložených listín spotrebiteľovi úver poskytol.

15. Ako už odvolací súd uviedol vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí č. k. 28CoCsp/8/2023-310 zo dňa 24. októbra 2023, podstatou bolo v predmetnej právnej veci posúdiť aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu, teda vysporiadať sa s otázkou platnosti zmluvy o postúpení pohľadávok z pôvodného veriteľa Slovenskej sporiteľne a.s. na žalobcu, a to v zmysle ustanovení § 524 ods. 1 a 2 OZ, § 565 OZ, § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávok 22.6.2021, § 17 ods. 1 ZoSÚ v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávok dňa 22.6.2021 a osobitne so zreteľom na ust. § 11 ods. 2 ZoSÚ v znení účinnom ku dňu 14.2.2018 a § 7 ods. 1 ZoSÚ v znení účinnom ku dňu 14.2.2018.

16. Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ v znení účinnom ku dňu 14.02.2018, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

17. Podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ v znení účinnom ku dňu 14.02.2018, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

18. Podľa § 7 ods. 20 ZoSÚ v znení účinnom ku dňu 14.02.2018, na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky:

- a) čistý príjem spotrebiteľa,
- b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť,
- c) výška splátky spotrebiteľského úveru a
- d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

19. Podľa § 7 ods. 27 ZoSÚ v znení účinnom ku dňu 14.02.2018, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní na účely podľa odseku 19 použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o príjmoch, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, peňažných záväzkoch spotrebiteľa, výške celkovej zadlženosti a ďalšie informácie o finančnej a ekonomickej situácii spotrebiteľa. Informácie o príjme podľa prvej vety je potrebné overovať preukázateľným spôsobom prostredníctvom interných zdrojov alebo externých zdrojov, ktoré sú nezávislé od spotrebiteľa. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní bez súhlasu spotrebiteľa, len na splnenie účelu posúdenia schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a na účely podľa odseku 19, elektronicky overiť informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa v Sociálnej poisťovni, a to prostredníctvom prevádzkovateľa registra. Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky overujú len informácie súvisiace s príjmom spotrebiteľa, ktoré vopred získali od spotrebiteľa, u ktorého sa posudzuje schopnosť splácať spotrebiteľský úver. Náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom a na príjem spotrebiteľa.

20. Základným predpokladom platného postúpenia pohľadávky bankou v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, ako aj ust. § 17 ods. 1 ZoSÚ v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávok 22.6.2021 je, že musí ísť o splatnú pohľadávku (ust. § 17 ods. 1 ZoSÚ vyžaduje, že musí ísť o pohľadávku buď po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávku, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru). V danej veci zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že pôvodná konečná splatnosť spotrebiteľského úveru je až dňa 27.02.2026, pričom bolo tvrdené, že veriteľ využil svoje právo a pre nesplácanie úveru zo strany dlžníka úver predčasne ku dňu 03.03.2021 zosplatnil. Vzhľadom na argumenty predostreté žalovaným v konaní, však bolo sporným, či si právny predchodca žalobcu v zmysle ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ náležite splnil povinnosť pri uzatváraní zmluvy posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, nesplnenie ktorej podmienky má podľa § 11 ods. 2 veta prvá ZoSÚ za následok nemožnosť pre veriteľa vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru.

21. Účelom ustanovenia § 7 ods. 1 ZoSÚ ukladajúcim veriteľom povinnosť v predzmluvnom vzťahu so spotrebiteľom skúmať s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, je zabrániť v poskytovaní úverov spotrebiteľom ako slabšej zmluvnej strane, ktorých finančné možnosti neumožňujú splácanie úveru. Veriteľ, ktorý poskytuje spotrebiteľský úver je povinný vynaložiť aktívne úsilie, posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, a to na základe relevantných a aktuálnych informácií získaných jednak od spotrebiteľa a jednak získaných vlastnou činnosťou, napr. z bankového/nebankového registra, dopytom na Sociálnu poisťovňu (§ 7 ods. 27 ZoSÚ). Toto ustanovenie malo zabezpečiť záujem veriteľom správne odhadnúť schopnosť spotrebiteľa splácať úver a správať sa tak obozretné z pohľadu návratnosti úveru a z pohľadu dôsledkov nezodpovedného požičiavania na strane spotrebiteľov. Účelom citovaného ustanovenia je tak ochrániť spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvy a vyrovnáť tak faktickú nerovnováhu vznikajúcu v právnom vzťahu medzi spotrebiteľom a dodávateľom.

22. S účinnosťou od 1. januára 2018 je vykonávacím predpisom k zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch Opatrenie Národnej banky Slovenska č. 10/2017 zo dňa 14. novembra 2017 ktorým sa ustanovujú podrobnosti o posúdení schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver (v danom prípade aplikované v znení účinnom do 31.12.2019).

23. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru (§ 7 ods. 20 a 27 ZoSÚ). Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu ochorenie a pod. Cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu ZoSÚ vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom a samozrejme ním aj preukázaných, tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezbavuje veriteľa povinnosti konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť.

24. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková a sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (žalobca) pristupoval k hodnoteniu bonity klienta. Povinnosťou veriteľa je teda bonitu spotrebiteľa nielen overovať, ale v prípade negatívnych zistení, úver spotrebiteľovi neposkytnúť. Náležité posúdenie splnenia povinnosti veriteľom v zmysle ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, má potom význam pre právny záver o uplatniteľnosti sankcie v zmysle ust. § 11 ods. 2 ZoSÚ, najmä ohľadom práva veriteľa požadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru.

25. Súd prvej inštancie v danej veci uzavrel, že právny predchodca žalobcu bonitu žalovaného náležite neskúmal, pretože sa nezaoberal hodnotením výdavkov spotrebiteľa, lebo ako výdavky zohľadnil iba sumu životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu vo výške 199,48 eura, plus zohľadnil existujúci záväzok splácaný v sume 78 eur mesačne; avšak neskúmal reálne náklady na jeho bývanie, dopravu, domácnosť; preto nepostupoval pri poskytovaní úveru s odbornou starostlivosťou. Žalovaný okrem toho dôvodil, že veriteľ sa ho nedopytoval ani na existenciu jeho vyživovacích povinností, ktorá skutočnosť je významná aj z toho hľadiska, že v prípade vyživovacej povinnosti spotrebiteľa, sa táto okolnosť pri výpočte ukazovateľa schopnosti splácať úver odráža vo výške sumy životného minima, kedy sa v rámci nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa zohľadňuje nielen životné minimum spotrebiteľa, ale aj životné minimum osoby, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť.

26. Okolnosť, že veriteľ reálne výdaje žalovaného, ako ani jeho vyživovacie povinnosti pri poskytovaní úveru neskúmal, žalobca v spore nepoprel. Bránil sa tým, že postupoval v súlade s Opatrením NBS č. 10/2017, v zmysle ktorého postačuje vychádzať zo sumy životného minima. Až v odvolacej replike žalobca uviedol, že tvrdenia žalovaného týkajúce sa vyživovacej povinnosti sú novotami v tomto odvolacom konaní a uviedol tiež nové skutkové tvrdenie, že pracovník štandardne zisťuje počet detí klienta, čo sa odzrkadlí v položke počet členov domácnosti, resp. ak by klient mal vyživovaciu povinnosť, banka by túto skutočnosť zohľadnila vo výpočte primárnej návratnosti. Tu je však potrebné uviesť, že tvrdenie žalovaného o tom, že banka neskúmala existenciu jeho vyživovacích povinností, uvádzal

žalovaný už v konaní pred súdom prvej inštancie, prvýkrát v podaní zo dňa 19.10.2022 (na č. I. 196 spisu) a zároveň táto jeho argumentácia bola nosnou už v odvolaní žalovaného zo dňa 30.05.2023 (č. I. 263 spisu) voči prvému (zrušenému) rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 25Csp/50/2022-240 zo dňa 29. marca 2023. Pretože žalobca obranu žalovaného, že jeho reálne výdaje ani vyživovacie povinnosti veriteľom pri poskytovaní úveru skúmané neboli, relevantne nepoprel, je nevyhnutné tieto skutočnosti považovať v konaní za nesporné (§ 151 CSP).

27. Argumentácia žalobcu spočívala v tom, že v zmysle ZoSÚ v spojení s Opatrením NBS č. 10/2017 v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy postačuje, aby veriteľ v rámci nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb bral do úvahy životné minimum spotrebiteľa, pretože žalobca deklaroval jedného člena domácnosti, teda sumu 199,48 eura. Odhliadnuc od skutočnosti, že už len samotná okolnosť, že veriteľ riadne neskúmal existenciu vyživovacích povinností žalovaného, má za následok neposudzovanie bonity spotrebiteľa s odbornou starostlivosťou, nakoľko existencia vyživovacích povinností spotrebiteľa má vplyv na výšku sumy životného minima v zmysle § 2 ods. 5 Opatrenia NBS č. 10/2017 pri výpočte ukazovateľa schopnosti splácať spotrebiteľský úver nakoľko by v rámci výdavkov bolo nevyhnutné okrem životného minima spotrebiteľa, potrebné zohľadniť aj životné minimum osoby, voči ktorej má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, a podľa odvolacieho súdu je skúmanie vyživovacích povinností spotrebiteľa nevyhnutným v rámci odborného posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať poskytnutý spotrebiteľský úver, nakoľko ide o podstatný výdavok spotrebiteľa, ktorý má v zmysle zákona prednosť pred inými jeho výdavkami (§ 62 ods. 5 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine). Skutočnosť, že v domácnosti spotrebiteľa býva iba jedna osoba, pritom automaticky neznamená, že spotrebiteľ nemá žiadne vyživovacie povinnosti (napr. maloleté deti môžu byť zverené do osobnej starostlivosti druhého z rodičov). Za oneskorenú obranu pritom odvolací súd považuje stručné tvrdenie žalobcu uvedené až v odvolacej replike, že pracovník banky štandardne zisťuje počet detí klienta, čo sa odzrkadlí v počte členov domácnosti, resp. vo výpočte primárnej návratnosti. Túto neprípustnú a oneskorenú novotu v odvolacom konaní žalobca navyše ani ničím nepreukázal, preto ju odvolací súd vyhodnotil ako nerelevantnú. Odvolací súd má navyše zhodne so súdom prvej inštancie za to, že pokiaľ ide o splnenie povinnosti veriteľa, posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s odbornou starostlivosťou v zmysle § 7 ods. 1 ZoSÚ, je nevyhnutné zisťovať aj reálne výdaje spotrebiteľa a nestačí, ak veriteľ vychádza zo sumy životného minima. Ust. § 7 ods. 27 ZoSÚ uvádza, že náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom a na príjem spotrebiteľa. Z toho vyplýva, že ZoSÚ ukladá vyhodnocovať náklady na zabezpečenie základných životných potrieb s ohľadom na životné minimum, avšak v žiadnom prípade to neznamená, že tieto náklady sa majú automaticky posudzovať vždy vo výške životného minima. To isté ustanovenie § 7 ods. 27 ZoSÚ totiž veriteľovi ukladá použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o príjmoch, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, peňažných záväzkoch spotrebiteľa, výške celkovej zadlženosti a ďalšie informácie o finančnej a ekonomickej situácii spotrebiteľa. Ust. § 2 ods. 5 Opatrenia NBS č. 10/2017 nedáva banke možnosť vychádzať vždy iba zo sumy životného minima, ale definuje, že na účely zistenia ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať poskytnutý úver, sa má vychádzať zo sumy najmenej vo výške životného minima, čo však nezaväzuje banku povinnosti preveriť si, aké sú výdavky spotrebiteľa na zabezpečenie základných životných potrieb, ktoré môžu byť v podstatne vyššej výške ako je životné minimum. Za správnu preto vyhodnotil odvolací súd obranu žalovaného, že výška životného minima sa použije, ak sú výdavky spotrebiteľa na zabezpečenie základných životných potrieb nižšie ako je výška životného minima, nakoľko Opatrenie definuje povinnosť veriteľa zohľadniť náklady spotrebiteľa minimálne vo výške životného minima.

28. Bolo povinnosťou predchodcu žalobcu postupovať pri poskytovaní úveru žalovanému v súlade s ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ a s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, avšak predchodca žalobcu v rozpore s ust. § 11 ods. 2 ZoSÚ nepreukázal, že by riadne zisťoval výdavky dlžníka, nepožadoval ani doklady na ich preukázanie. Veriteľ bol povinný zabezpečiť si primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a tieto si riadne vyhodnotiť, teda analyzovať jeho rozpočet, a to ako stranu jeho príjmov, tak aj stranu jeho výdavkov. V danom prípade takto veriteľ jednoznačne nepostupoval, pretože v žiadosti o poskytnutie úveru (č. I. 210 spisu) ani vo výpočte primárnej návratnosti úveru (č. I. 208 spisu) sa žiadne, a to ani nevyhnutné pravidelné mesačné výdavky žalovaného neuvádzajú, ako životné potreby je tu uvedená suma životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, t. j. 199 eur. Iba nahliadnutie do úverových registrov je nedostačujúce,

pretože záväzky spotrebiteľov môžu vyplývať aj zo súkromných pôžičiek (tu boli zistené dva záväzky) a paušálnym aplikovaním sumy životného minima (navyše bez skúmania vyživovacích povinností spotrebiteľa), veriteľ nezíska úplný obraz o výdavkoch spotrebiteľa, a teda nemôže relevantne – odborne – posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať poskytovaný spotrebiteľský úver. Z tohto hľadiska je nepostačujúce paušálne zohľadňovanie sumy životného minima, pričom ani opatrenie NBS zo dňa 14.11.2017 nestanovuje veriteľom vychádzať pri výdavkoch paušálne zo sumy životného minima, ale výšku životného minima určuje len ako minimum. Ide teda o najnižšiu sumu výdavkov, ktorú musí veriteľ nevyhnutne zohľadniť, aj keby šetrením zistil nižšie výdavky spotrebiteľa, ako v sume životného minima. Bežne však možno očakávať, že mesačné výdavky spotrebiteľa na zabezpečenie základných životných potrieb budú nevyhnutne vyššie, ako len výška životného minima, a preto ich treba veriteľom zisťovať, ako bolo uvedené vyššie, a to minimálne dopytom na spotrebiteľa. V žiadosti o úver sa pritom ani priestor pre výdavky na živobytie spotrebiteľa nenachádza, teda žalovaný v danom prípade ani nemal možnosť údaje o svojich výdavkoch uviesť. Veriteľ teda pred poskytnutím úveru žiadnu analýzu príjmov a výdavkov žalovaného nevykonával, pretože tieto výdavky komplexne a objektívne nezisťoval, teda porušil ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, z ktorého dôvodu nebol oprávnený úver jednorazovo zosplatniť v zmysle § 11 ods. 2 ZoSÚ.

29. Podľa ust. § 7 ods. 16 ZoSÚ, je veriteľ povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať. Z tohto ustanovenia vyplýva, že dôkazné bremeno o vynaložení odbornej starostlivosti zaťažuje veriteľa. Dôkazné bremeno o vynaložení adekvátnej odbornej starostlivosti veriteľom žalobca v tomto spore neunesol. Neobstojí pritom argumentácia žalobcu, že z hľadiska GDPR nie je oprávnený spracúvať takéto informácie, pretože Zákon o spotrebiteľských úveroch túto povinnosť od veriteľa vyžaduje, pričom vykonanie jednoduchého dopytu na spotrebiteľa ohľadom uvedenia sumy jeho pravidelných mesačných výdavkov, ako sú napr. nájom, náklady na domácnosť, či cestovné náklady do zamestnania, na stravu, resp. aké sú jeho vyživovacie povinnosti, nepredstavuje získavanie osobných údajov iného charakteru, ako napr. údaje o príjme, iných záväzkoch, či osobnom stave, ktoré veriteľ v tejto veci zisťoval.

30. V žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru však nie je žiadna kolónka pre spotrebiteľa, kde by mohol/mal uviesť svoje výdaje (iné ako mesačné splátky úverov a pôžičiek od bánk a nebankových inštitúcií, ktoré si overuje veriteľ v príslušných registroch). Podľa údajov v žiadosti o poskytnutie o spotrebiteľského úveru, ako aj zo skutkových tvrdení samotného žalobcu v spore je zrejmé, že veriteľ sám ani reálne žiadne skutočnosti o iných výdavkoch spotrebiteľa nezisťoval, a to ani len dopytom na samotného žalovaného. Výdavky na bývanie (napr. mesačné nájomné, či platby za služby a do fondu opráv, za energie a služby mobilných operátorov), na stravu, cestovanie, či výdavky v súvislosti so zdravotným stavom, môžu byť v prípade konkrétneho spotrebiteľa v zásadnej výške (výrazne prekračujúcej sumu životného minima) ovplyvňujúcej schopnosť spotrebiteľa splácať poskytovaný úver. Ak by skutočne na výdavkovej strane mala figurovať vždy suma životného minima, znamenalo by to, že by sa každý spotrebiteľ sa hľadiska výdavkovej stránky posudzoval rovnako, čo nemôže zodpovedať záujmu zákonodarcu vyjadrenému v ustanoveniach § 7 a § 11 ZoSÚ, v ktorých je dôraz kladený na preverovanie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, a to s osobitnou – odbornou starostlivosťou veriteľa.

31. Podstatné v predmetnej veci je to, že žalobca nepreukázal zisťovanie výdavkov žalovaného akéhokoľvek charakteru, a to ani len vyžiadanim si údajov ústne od samotného žalovaného, ani zisťovaním jeho vyživovacích povinností. Pokiaľ teda veriteľ nepoznal a ani len nezisťoval výdaje spotrebiteľa (okrem mesačných splátok iných úverov), nie je možné jeho postup pri overovaní bonity spotrebiteľa považovať za skúmanie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s odbornou starostlivosťou, ktorá vyžaduje od veriteľa vyšší stupeň obozretnosti a odbornosti.

32. Pokiaľ žalobca v odvolaní poukazoval na vyjadrenie NBS zo dňa 14.03.2024 (na č. I. 350 spisu), podľa ktorého mala národná banka uviesť, že zo svojich skúseností z dohľadu nad finančným trhom má za to, že pre dodržanie odbornej starostlivosti pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa nevyžaduje skúmanie bežných výdavkov spotrebiteľa, a teda postačuje, ak náklady na zabezpečovanie základných životných potrieb spotrebiteľa budú za podmienok Opatrenia NBS zohľadňovať zákonom stanovenú výšku sumy životného minima zvýšenú o 40 % rozdielu

medzi celkovou výškou príjmu spotrebiteľa a životným minimom; tak k tomu odvolací súd uvádza, že v predmetnej právnej veci veriteľ v zmysle § 7 ods. 1 Opatrenia NBS č. 10/2017 nezohľadňoval rezervu 40 %, vo vzťahu ku ktorej sa vyjadrovala NBS, ale rezervu iba 15 % a aj to bez náležitého zistenia vyživovacích povinností spotrebiteľa, čo by malo vplyv na použitú výšku sumy životného minima. Navyše NBS v tomto vyjadrení uvádza, že toto stanovisko predstavuje právny názor orgánu dohľadu a je uplatňovaný pri výkone dohľadu zo strany odboru ochrany finančných spotrebiteľov nad veriteľmi poskytujúcimi spotrebiteľské úvery podľa zákona č. 129/2010 Z. z., teda nie pre účely súdneho konania. Avšak aj samotná NBS v tomto vyjadrení zo dňa 14.03.2024 uvádza, že výdavky na bývanie, dopravu, telefón, internet a ostatné výdavky na domácnosť, považuje za súčasť kategórie „náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť“ (v zmysle ust. § 7 ods. 20 písm. b) ZoSÚ, pozn.); tiež tu NBS uviedla, že do vzorca (pre výpočet ukazovateľa schopnosti splácať spotrebiteľský úver, pozn.) budú vstupovať iba paušalizované výdavky na základné životné potreby, najmä bežné výdavky spotrebiteľa za daný mesiac; a v súvislosti so sumou životného minima NBS uvádza, že slovné spojenie „najmenej“ vyjadruje najmenšiu možnú čiastku, ktorú možno pre výpočet ukazovateľa použiť.

33. Pokiaľ žalobca v odvolaní poukazoval na niektoré rozhodnutia odvolacích súdov, tak tieto sa skôr zaoberajú otázkou, kedy ide o hrubé porušenie povinnosti veriteľa pri overovaní bonity spotrebiteľa, majúce v zmysle § 11 ods. 2 veta druhá, tretia a štvrtá ZoSÚ za následok bezúročnosť a bez poplatkovosť úveru, čo nebolo predmetom záverov súdu prvej inštancie v danej veci. Odvolací súd však na tomto mieste považuje za potrebné upriamiť pozornosť na aktuálnu rozhodovaciu činnosť vyšších súdnych autorít, a to závery Najvyššieho súdu SR v uznesení sp. zn. 8Cdo/46/2025 z 8. septembra 2025, ktorý uviedol (ods. 19.), že „Súdy nižších inštancií sa v súvislosti s posudzovaním bonity dlžníka nemôžu uspokojiť len s tým (tvrdením), že veriteľ bonitu klienta skúmal v zmysle svojho interného dokumentu a že nahliadol do úverových registrov dlžníka, oboznámil sa s jeho príjmom, výdavkami, rodinným stavom a výpisom z bežného účtu, ale dôkazné bremeno ho zaťažuje až do tej miery, že musí preukázať ako bonitu dlžníka vyhodnotil, pričom takéto vyhodnotenie nesmie byť len formálne. Z hodnotiaceho úsudku musí byť zrejmé, prečo veriteľ dlžníkovi úver (ne)poskytol;“ z ktorého vyplýva jednak povinnosť veriteľa skúmať výdavky spotrebiteľa ako aj povinnosť údaje o príjmoch a výdavkoch spotrebiteľa nielen zhromažďovať, ale relevantne vyhodnocovať.

34. Ďalej odvolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 530/2024 zo dňa 12. februára 2025, v ktorom ústavný súd uviedol (ods. 31. – 34. a ods. 41.), že: „Podľa § 7 ods. 17 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch sa vynaložením odbornej starostlivosti rozumie, že veriteľ posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi. Mohlo by sa teda zdať, že postačuje, ak veriteľ preukáže, že nahliadol do príslušných registrov a vyžiadal si od spotrebiteľa a ďalších orgánov príslušné podklady. Je ale zrejmé, že na to, aby bolo možné hovoriť o odbornej starostlivosti, je potrebné preukázať aj odbornosť samu – teda preukázať aj to, že bola platobná schopnosť posúdená správne (boli vyhodnotené všetky údaje a správnym spôsobom bolo na nich prihliadnuté). Zhromaždenie podkladov bez ich správneho a odborného posúdenia by totiž nenaplnilo cieľ, ktorý zavedenie takej povinnosti veriteľa sledovalo – chrániť spotrebiteľa pred nadmernou zadlženosťou a platobnou neschopnosťou. Napokon je tu tretí aspekt procesu poskytovania úveru, na ktorý je súd povinný prihliadať na účely posúdenia, či veriteľ konal s odbornou starostlivosťou, a to či na základe odborného posúdenia mal byť úver poskytnutý. Napriek prieskumu zo strany veriteľa sa môže stať (a je zrejmé, že sa aj stáva), že dlžník úver splácať nebude. V takom prípade je potrebné vyhodnotiť, či sa tejto situácii nedalo predísť jednoducho tým, že by veriteľ úver nebol poskytol. Ak totiž veriteľ klientovi úver neposkytne, klient síce finančné prostriedky nezíska, ale ani nič nestratí. V prípade omeškania so splátkami, naopak, nielenže musí poskytnuté prostriedky vrátiť, ale suma sa (často výrazne) navyšuje o úroky, zmluvné pokuty a ďalšie poplatky, na ktoré má veriteľ nárok (ak ho má). Aj na platobnej neschopnosti dlžníkov teda môže veriteľ „zarobiť“, a preto je potrebné vyhodnocovať, či platobnú schopnosť dlžníka mohol už pri poskytovaní úveru racionálne predpokladať alebo nie – jednoducho povedané, či neposkytol úver napriek tomu, že bolo už na začiatku zrejmé, že ho dlžník nebude vedieť splácať. Uvedené platí napriek tomu, že tieto aspekty poskytovania úveru nevyplyvajú z doslovného znenia § 7 ods. 17 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch. Jednak je potrebné vziať do úvahy slovíčko „najmä“ v § 7 ods. 17 zákona o spotrebiteľských úveroch a jednak je potrebné prihliadať na účel a cieľ čl. 8 smernice, ktorým je nielen ochrana samotného spotrebiteľa, ale aj posilnenie zodpovednosti veriteľa a zabránenie poskytnutiu nebonitného spotrebiteľského úveru (rozsudok Súdného dvora CA Consumer Finance z 18. decembra 2014, C-449/13, bod 43; zvyraznenie

pridané ústavným súdom, pozn.). ... Súd rozhodujúci vo veci je teda povinný (ex offa) sa vysporiadať so všetkými konkrétnymi okolnosťami prípadu a v rámci rozhodnutia spotrebiteľovi odôvodniť, prečo preskúmanie jeho bonity veriteľom bolo/nebolo v súlade nielen so slovenskými právnymi predpismi, ale aj normami európskeho práva.“

35. Náležité posúdenie splnenia povinnosti veriteľom v zmysle ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ, má teda význam pre právny záver o uplatniteľnosti sankcie v zmysle ust. § 11 ods. 2 ZoSÚ ohľadom práva veriteľa požadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V predmetnej právnej veci bolo zistené, že postup právneho predchodcu žalobcu pri overovaní bonity žalovaného bol iba formálny a nezodpovedal odbornej starostlivosti, keďže veriteľa náležite nezaujímala výdavková stránka rozpočtu spotrebiteľa ani existencia jeho vyživovacích povinností. Žalobca teda v danej veci neunesol dôkazné bremeno, pokiaľ ide o preukázanie odbornej starostlivosti veriteľa skúmať schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Preto bol správny záver súdu prvej inštancie, že v predmetnej veci nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky žalobcovi, ktorého aktívna legitímácia v spore potom nie je daná.

36. Pretože súd prvej inštancie posúdil vec skutkovo aj právne správne, odvolací súd po vysporiadaní sa s relevantnou odvolacou argumentáciou, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny s použitím § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

37. O náhrade trov tohto odvolacieho konania, s použitím § 262 ods. 1 CSP v zmysle § 396 CSP, rozhodol odvolací súd ex offa podľa § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní plne úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.

38. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).